

” Король Т., Синекон О., Литовченко І. Способи комунікації в контексті формування професійно орієнтованої англомовної комунікативної компетентності майбутніх ІТ фахівців у технічних університетах. *Освіта. Інноватика. Практика*, 2026. Том 14, № 1. С. 66-73. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol14i1-009>.

Korol T., Synekop O., Lytovchenko I. Sposoby komunikatsii v konteksti formuvannya profesiino oriientovanoi anhlomovnoi komunikatyvnoi kompetentnosti maibutnykh IT fakhivtsiv u tekhnichnykh universytetakh [Modes of communication in the context of developing professional English-language communicative competence of prospective IT specialists in technical universities]. *Osvita. Innovatyka. Praktyka – Education. Innovation. Practice*, 2026. Vol. 14, No 1. S. 66-73. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol14i1-009>.

УДК371.214.114:378.124.8

DOI: 10.31110/2616-650X-vol14i1-009

Тетяна КОРОЛЬ¹, Оксана СИНЕКОП², Ірина ЛИТОВЧЕНКО³

¹ Національний університет “Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка”, Україна

^{2,3} Національний технічний університет України

“Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”, Україна

¹ <https://orcid.org/0009-0000-7273-4204>, tetianakoroluimp@gmail.com

² <https://orcid.org/0000-0001-6191-6264>, oksana.synekop@gmail.com

³ <https://orcid.org/0000-0002-8578-3985>, irinalyt@ukr.net

СПОСОБИ КОМУНІКАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ІТ ФАХІВЦІВ У ТЕХНІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТАХ

Анотація. Формування професійно орієнтованої англомовної комунікативної компетентності є ключовим стратегічним завданням викладачів іноземної мови в технічних університетах, орієнтованим на розвиток здатності до результативної іншомовної комунікації у фахових реаліях. У статті проаналізовано досвід науковців щодо формування професійно орієнтованої англомовної комунікативної компетентності; з'ясовано сутність трьох способів комунікації, необхідних для навчання іншомовного говоріння, аудіювання, читання і письма майбутніх ІТ фахівців; розглянуто специфіку інтерперсональної, інтерпретативної та презентаційної комунікації англійською мовою крізь призму видів діяльності та стратегій їх реалізації в ІТ секторі. Інтерперсональна комунікація реалізується у таких видах діяльності майбутніх ІТ фахівців: проведення консультацій з клієнтом; співпраця над розробкою проекту; надання технічної підтримки; обговорення обсягу проекту з клієнтами; аналіз зворотного зв'язку та критики; участь у тренінгах; вирішення конфліктів, обговорення на конференціях, співбесідах під час прийому на роботу. Визначено відповідні стратегії для реалізації інтерперсональної комунікації. Інтерпретативна комунікація майбутніх ІТ фахівців здійснюється через різноманітні види діяльності: читання технічної документації, статей; аналіз вихідного (або шкідливого) коду або алгоритмів чи поведінки; інтерпретування візуалізацій даних; перегляд навчальних курсів або вебінарів; перегляд звітів, зокрема звітів про помилки; вивчення нових технологій або оновлень програмного забезпечення; інтерпретація відгуків клієнтів або користувачів; моніторинг мережевого трафіку та журналів аудиту; оцінка вразливостей та звітів. Визначено відповідні стратегії для реалізації інтерпретативної комунікації. Презентаційна комунікація реалізується у таких видах діяльності: підготовка технічних презентацій для стейкхолдерів; пояснення складних понять нетехнічним користувачам; демонстрація нового програмного забезпечення або інструментів; написання технічної документації та звітів; проведення тренінгів або семінарів; представлення оновлень або пропозицій керівництву проекту; працевлаштування на роботу. Визначено відповідні стратегії для реалізації презентаційної комунікації.

Ключові слова: професійно орієнтована англомовна комунікативна компетентність; способи комунікації; інтерперсональна, інтерпретативна та презентаційна комунікація; майбутні ІТ фахівці; говоріння, аудіювання, читання, письмо.

Tetiana KOROL¹, Oksana SYNEKOP², Iryna LYTOVCHENKO³

¹ National University “Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic,” Ukraine

^{2,3} National Technical University of Ukraine

“Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute,” Ukraine

¹ <https://orcid.org/0009-0000-7273-4204>, tetianakoroluimp@gmail.com

² <https://orcid.org/0000-0001-6191-6264>, oksana.synekop@gmail.com

³ <https://orcid.org/0000-0002-8578-3985>, irinalyt@ukr.net

MODES OF COMMUNICATION IN THE CONTEXT OF DEVELOPING PROFESSIONAL ENGLISH-LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE OF PROSPECTIVE IT SPECIALISTS IN TECHNICAL UNIVERSITIES

Abstract. The development of professional English-language communicative competence is a key strategic task for foreign language teachers at technical universities, aimed at equipping students with the ability to communicate effectively in a foreign language in professional contexts. The article analyses the experience of scientists in developing professional English-language communicative competence; clarifies the essence of three modes of communication necessary for teaching (speaking, listening, reading, writing) prospective IT specialists; and considers the specifics of interpersonal, interpretive, and presentational communication in English through the prism of activities and strategies for their operation in the IT sector. Interpersonal communication is implemented in the following activities of prospective IT

specialists: consulting with a client; collaboration on project development; providing technical support; discussing the scope of the project with clients; analysing feedback and criticism; participation in workshops and professional development courses; conflict resolution, conference discussions, and interviews during recruitment. The appropriate strategies for interpersonal communication are identified. Interpersonal communication is implemented in the following activities of prospective IT specialists: reading technical documentation, articles; analysing source (or malicious) code or algorithms or behaviour; interpreting data visualisations; watching training courses or webinars; reviewing reports, including error reports; learning new technologies or software updates; interpreting customer or user feedback; monitoring network traffic and audit logs; assessing vulnerabilities and reports. The appropriate strategies for interpretive communication are identified. Presentational communication is implemented in the following activities of prospective IT specialists: preparing technical presentations for stakeholders; explaining complex concepts to non-technical users; demonstrating new software or tools; preparing technical documentation and reports; conducting workshops or seminars; presenting updates or proposals to project management; and recruiting. The appropriate strategies for presentational communication are identified.

Keywords: professional English-language communicative competence; modes of communication; interpersonal, interpretive, and presentational communication; prospective IT specialists; speaking, listening, reading, writing.

Постановка проблеми. Формування професійно орієнтованої англомовної комунікативної компетентності є ключовим стратегічним завданням викладачів іноземної мови у технічних університетах, орієнтованим на розвиток здатності до результативної іншомовної комунікації у фахових реаліях. Ефективна комунікація у поєднанні з високим рівнем фахових знань, навичок і вмінь дозволяє фахівцям з інформаційних технологій (ІТ) успішно виконувати складні завдання у виробничій сфері. Тому важливим завданням для викладачів іноземної мови є підготовка ІТ студентів із здатністю до англомовної комунікації, що забезпечить їхню успішну професійну діяльність та співпрацю в сучасних технологічних умовах.

Викладання іноземних мов базується на комунікативному підході, який сприяє розвитку навичок і вмінь усної й письмової комунікації шляхом участі студентів у різноманітних віртуальних ситуаціях, у процесі яких враховується взаємодія між студентами, рівень складності повідомлень, а також використання різноманітних каналів передачі інформації для забезпечення взаєморозуміння та активного залучення всіх учасників процесу іншомовного спілкування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій фокусується на роботах науковців, інтересом яких є специфіка організації освітнього процесу з розвитку іншомовної комунікативної компетентності загалом і професійно орієнтованої англомовної комунікативної компетентності зокрема.

Насамперед варто згадати потужну українську методичну школу С. Ю. Ніколаєвої, під керівництвом якої були закладені фундаментальні принципи і підходи формування іншомовної комунікативної компетентності в учнів та студентів, як у загальноосвітніх закладах освіти, так і в закладах вищої освіти. Серед численних робіт привертають увагу розробки С. Ю. Ніколаєвої (формування іншомовної комунікативної компетентності) [10], І. П. Задорожної (організація самостійної роботи майбутніх учителів з оволодіння англомовною комунікативною компетентністю) [6], В. В. Черниш (формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої англомовної компетентності в говорінні) [12], Т. Г. Король (контроль сформованості у майбутніх філологів перекладацької компетентності в галузі управління та адміністрування) [7], Н. Є. Дмитренко (автономне навчання професійно орієнтованого англомовного спілкування майбутніх учителів математики) [5], О. П. Биконі (самостійна позааудиторна робота з англійської мови студентів економічних спеціальностей) [4], О. С. Синєкоп (диференційоване навчання професійно орієнтованого англомовного спілкування майбутніх ІТ фахівців) [11], Н. В. Майер (формування методичної компетентності у майбутніх викладачів французької мови) [9] та інших.

Далі звернімося до досвіду J. Maiullo, який зазначає, що на онлайн заняттях комунікативна діяльність має тенденцію надавати перевагу презентаційній комунікації й дещо меншому використанню міжособистісної комунікації. Продуктивним рішенням, на його думку, є створення автентичних матеріалів на основі комплексної моделі навчання, яка поєднує чотири види мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання і письмо) з мультимодальними матеріалами (матеріали, які використовують різноманітні медіа ресурси: текст, зображення, діаграми, відео тощо) [2]. Ураховуючи мультимодальні матеріали та способи комунікації (інтерперсональну, інтерпретативну та презентаційну), викладачі мови, які розробляють онлайн заняття, можуть створювати вправи, подібні до тих, що пропонуються на очних заняттях. Це, у свою чергу, сприятиме активній участі здобувачів в освітньому процесі та ефективному розвитку їхніх іншомовних комунікативних навичок і вмінь [2].

З метою ефективного розвитку комунікативних вмінь, F. Grim практикує використання історій. Студенти опрацьовують історії в межах трьох способів комунікації: інтерпретаційного через розуміння та розігрування літературних творів, які вони представлятимуть; міжособистісного з одногрупниками; презентаційного через власне виконання розповіді [1].

Навчаючи іноземної мови магістрів-стоматологів у медичних закладах вищої освіти, Д. С. Листопад підкреслює, що формування позитивного комунікативного модусу вимагає комплексного підходу, який поєднує психологічні, лінгвістичні, клінічні та етичні аспекти навчання, що сприятиме ефективній професійній підготовці майбутніх фахівців [8].

Підсумовуючи зазначене вище, можна стверджувати, що науковцями досліджено різні аспекти розвитку іншомовної комунікативної компетентності. Проте ця проблема не була об'єктом вивчення в контексті навчання професійно орієнтованого англомовного спілкування майбутніх ІТ фахівців у розрізі інтерперсональної, інтерпретативної та презентаційної комунікації.

Отже, **мета статті** полягає у аналізі різних способів комунікації та визначенні їх специфіки в контексті формування професійно орієнтованої англомовної комунікативної компетентності майбутніх ІТ фахівців у технічних університетах.

Для реалізації цієї мети окреслимо низку завдань:

1) з'ясувати сутність трьох способів комунікації, необхідних для формування професійно орієнтованої англомовної комунікативної компетентностей у говорінні, аудіюванні, читанні та письмі майбутніх ІТ фахівців;

2) розглянути специфіку інтерперсональної, інтерпретативної та презентаційної комунікацій англійською мовою через призму видів діяльності та стратегій їх реалізації в ІТ секторі.

Методи дослідження включають комплекс взаємопов'язаних теоретичних методів. Аналіз наукової літератури забезпечив критичне осмислення вже наявних знань щодо способів комунікації, що сприяло глибшому розумінню досліджуваної проблематики. Узагальнення та систематизація існуючих розвідок дозволило синтезувати здобутки науковців та адаптувати їхні ідеї з урахуванням необхідних коригувань для розвитку професійно орієнтованої англомовної комунікативної компетентності майбутніх ІТ фахівців. Цей процес сприяв виявленню специфіки інтерперсональної, інтерпретативної та презентаційної комунікацій у ІТ галузі. В результаті було визначено ключові види діяльності майбутніх ІТ фахівців та стратегії їх реалізації у розрізі різних способів комунікації.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Стандарти всесвітньої готовності до вивчення іноземних мов створюють дорожню карту, яка допоможе студентам розвинути комунікативну компетентність для ефективного спілкування [3]. Науковці виділяють три способи / модули комунікації: інтерперсональний, інтерпретативний та презентаційний. Інтерперсональна або міжособистісна комунікація передбачає активне обговорення проблеми між учасниками, де вони спостерігають і контролюють передачу своїх намірів, вносять корективи та уточнення у процесі взаємодії. Цей спосіб комунікації охоплює чотири види мовленнєвої діяльності: говоріння та аудіювання (розмову), а також читання й письмо (паперові й електронні листи, текстові повідомлення або комунікація через соціальні мережі) [3].

Інтерпретативна комунікація зосереджена на розумінні того, що автор прагне донести до одержувача повідомлення. Це одностороння комунікація без активного обговорення змісту повідомлення з автором. Інтерпретація передбачає вміння читати (або слухати чи дивитися) «між рядків». Такий підхід включає розуміння культурного контексту, перспективи та внутрішнє мислення автора. Інтерпретація може реалізовуватися через читання (веб-сайтів, оповідань, статей), аудіювання (промов, повідомлень), а також через перегляд (відео) – тобто у взаємодії з автентичними матеріалами [3].

Презентаційна комунікація включає створення повідомлень. Вона вважається одностороннім видом комунікації та спрямована на полегшення інтерпретації інформації представниками інших культур, особливо у випадках, коли немає можливості для активного обговорення значення між представниками двох культур. Щоб забезпечити успішну передачу та розуміння цільовою аудиторією, «комунікант» повинен володіти мовою та культурою аудиторії, а також використовувати різноманітні форми комунікації: писати повідомлення, статті, звіти; говорити – розповідати історії, виголошувати промови, описувати плакати; або візуально представляти інформацію у вигляді відео або презентації PowerPoint [3].

Визначені науковцями способи комунікації реалізуються в діяльності майбутніх ІТ фахівців та потребують використання певних стратегій для досягнення виробничих цілей. Отже, розглянемо можливі види діяльності майбутніх ІТ фахівців та стратегії їх реалізації в контексті інтерперсональної, інтерпретативної та презентаційної комунікації англійською мовою.

Специфікою інтерперсональної комунікації англійською мовою є здатність до взаємодії й обговорення контенту в усних чи письмових повідомленнях, що дозволяє обмінюватися інформацією, реакціями й думками в контексті професійної діяльності майбутнього ІТ фахівця. У зв'язку з цим, виділяємо типові види діяльності та відповідні стратегії їх реалізації, які сприяють ефективному розвитку інтерперсональних умінь у процесі професійно орієнтованого навчання англійської мови (див. Таблиця 1).

Інтерперсональна комунікація англійською мовою у процесі створення програмного продукту реалізується через проведення консультацій із клієнтами, де важливими стратегіями є активне слухання, як консультанта, так і клієнта, постановка відкритих та закритих запитань, а також уточнення потреб й очікувань. Співпраця над програмною розробкою потребує регулярного та системного спілкування щодо прогресу проєкту, застосування інструментів управління проєктами,

формулювання чітких порядків денних, заохочення до активної участі та підбиття підсумків для узагальнення пунктів плану дій. Надання технічної підтримки як виду діяльності, базується на стратегіях чіткого та доступного пояснення технічних аспектів, використанні простих слів і своєчасному супроводі користувачів для забезпечення їхнього розуміння та з'ясування рівня задоволеності. Обговорення обсягу проєкту з клієнтами базується на стратегіях встановлення довірливого контакту, глибокого розуміння пріоритетів клієнта та пошуку взаємовигідних рішень, що сприяє досягненню консенсусу. Аналіз зворотного зв'язку й отриманих критичних зауважень передбачає відкритість, прояснення непорозумінь та конструктивне реагування, спрямоване на покращення співпраці.

Для ефективного проведення тренінгів в ІТ галузі можна використовувати різноманітні стратегії інтерперсональної комунікації, зокрема активне слухання для розуміння потреб учасників, обмін ідеями, а також використання запитань для стимулювання критичного мислення та поглибленого обговорення.

Вирішення конфліктів, безумовно, можна вважати діяльністю в міжособистісному спілкуванні, особливо для ІТ фахівців, яким часто доводиться виконувати роль посередника у вирішенні розбіжностей в команді або з клієнтами. Ефективне вирішення конфліктів передбачає активне слухання для розуміння різних точок зору, підтримання поваги та спокою, визначення основних проблем та спільний пошук взаємоприйнятних рішень. Стратегії для реалізації цієї діяльності включають використання вмінь ведення переговорів, практику емпатії, з'ясування непорозумінь та сприяння відкритому діалогу для відновлення позитивних робочих стосунків.

Обговорення на конференційних зустрічах також можна вважати видом міжособистісної комунікації для ІТ фахівців. Воно базується на взаємодії учасників під час конференції, обміні ідеями, уточненні інформації та ефективній співпраці. Стратегії для реалізації цієї діяльності включають активне слухання, чітке формулювання тез, постановку навідних запитань і забезпечення взаєморозуміння для сприяння продуктивному розгортанню дискусії й прийняттю оптимальних рішень.

Співбесіда під час прийому на роботу як вид міжособистісної комунікації, передбачає активне слухання, постановку відкритих і закритих запитань для детального з'ясування кваліфікації, досвіду, мотивації та цілей претендента, а також для оцінки його відповідності посаді та корпоративній культурі. Стратегії для ефективної реалізації включають формулювання відкритих запитань, що стимулюють надання розгорнутих відповідей, та закритих – для уточнення конкретних деталей. Важливо також створювати довірливу атмосферу, щоб кандидат міг відкрито ділитися інформацією, а співбесідник – отримати повну та об'єктивну картину про кваліфікацію та потенціал претендента.

Таблиця 1

Види діяльності та стратегії реалізації інтерперсональної комунікації англійською мовою майбутніх ІТ фахівців

Види діяльності	Стратегії реалізації інтерперсональної комунікації англійською мовою
Проведення консультацій з клієнтом	Активне слухання, постановка відкритих і закритих запитань, з'ясування потреб.
Співпраця над розробкою проєкту	Регулярне спілкування щодо проєкту, використання інструментів управління проєктами, складання чіткого порядку денного, заохочення до участі та узагальнення пунктів плану дій.
Надання технічної підтримки	Спілкування з користувачами, пояснення технічних питань простими словами та своєчасний супровід.
Обговорення обсягу проєкту з клієнтами	Налагодження контакту, з'ясування пріоритетів клієнта та пошук взаємовигідних рішень.
Аналіз зворотного зв'язку та отриманих критичних зауважень	Відкритість до спілкування, з'ясування проблемних моментів та конструктивне реагування на отримані аргументи й зауваження.
Взаємодія під час тренінгів	Активне слухання для розуміння потреб учасників, обмін ідеями, активне використання запитань.
Вирішення конфліктних ситуацій	Збереження спокою, неупереджене вислуховування всіх сторін конфлікту, пошук точок дотику та виконання ролі медіатора у вирішенні конфлікту.
Обговорення на конференціях	Активна залученість, чітка комунікація, уважне слухання та сприяння співпраці.
Співбесіда під час прийому на роботу	Активне слухання, постановка відкритих і закритих запитань, з'ясування рівня кваліфікації претендента на роботу.

Специфікою інтерпретативної комунікації англійською мовою є здатність до глибокого розуміння, аналізу та інтерпретації почутого, прочитаного чи переглянутого в контексті професійної діяльності майбутнього ІТ фахівця. У зв'язку з цим, виділимо види діяльності та відповідні стратегії їх

реалізації, які сприяють ефективному розвитку інтерпретативних умінь у процесі професійно орієнтованого навчання англійської мови (див. Таблиця 2).

Читання технічної документації та статей передбачає, що ІТ фахівці ретельно вивчають письмові інструкції та інформацію про програмне чи апаратне забезпечення із залученням стратегій занотовування ключових моментів та узагальнення змісту, анотування, виділення основної і другорядної інформації для покращення розуміння та запам'ятовування.

Аналіз вихідного (або шкідливого) коду або алгоритмів чи поведінки вимагає розбиття складного коду на частини за допомогою стратегії візуалізації блок-схем і вивчення документації для уточнення функцій і логіки, а також використання зворотного інжинірингу, вивчення поведінкових патернів.

Інтерпретування візуалізацій даних передбачає перегляд графічних зображень даних для виявлення закономірностей або тенденцій з використанням стратегії порівняння й контекстуалізації даних в рамках цілей проекту.

Перегляд навчальних курсів або вебінарів фокусується на перегляді навчальних відео, пов'язаних з новими інструментами або технологіями, та вимагає застосування стратегій нотування, зупинки перегляду, повторного перегляду важливих або складних фрагментів, перефразування отриманої інформації.

Перегляд звітів, зокрема звітів про помилки, передбачає, що ІТ фахівці вивчають звіти, використовуючи такі стратегії, як виокремлення повторюваних шаблонів та пошук першопричин для ефективного усунення несправностей.

Вивчення нових технологій або оновлень програмного забезпечення базується на аналізі нових функцій або версій, використовуючи стратегію порівняння функцій, тестування оновлень, а також читання відповідних статей або тематичних досліджень, відвідування вебінарів.

Інтерпретація відгуків клієнтів або користувачів передбачає аналіз коментарів чи скарг користувачів за допомогою стратегії з'ясування повторюваних проблем або патернів, визначення їх пріоритетності на основі впливу та генерування відповідних рішень.

Моніторинг мережевого трафіку та журналів аудиту фокусується на стратегіях аналізу журналів, виявлення аномалій, кореляції подій між журналами.

Оцінка вразливостей та звітів потребує використання таких стратегій, як інтерпретація результатів, визначення пріоритетності ризиків, розробка стратегій мінімізації.

Таблиця 2

Види діяльності та стратегії реалізації інтерпретативної комунікації англійською мовою майбутніх ІТ фахівців

Види діяльності	Стратегії реалізації інтерпретаційної комунікації англійською мовою
Читання технічної документації, статей	Занотовування ключових моментів, узагальнення змісту, анотування, виділення основної й другорядної інформації.
Аналіз вихідного (або шкідливого) коду або алгоритмів чи поведінки	Розбиття коду на компоненти, візуалізація блок-схем, звернення до документації за роз'ясненнями, використання зворотного інжинірингу, вивчення поведінкових патернів.
Інтерпретування візуалізацій даних	Виявлення тенденцій, порівняння інформації, контекстуалізація даних в рамках цілей проекту.
Перегляд навчальних курсів або вебінарів	Занотовування, паузація, повторне відтворення фрагментів та перефразування отриманої інформації для кращого розуміння.
Перегляд звітів, зокрема звітів про помилки	Виділення закономірностей, пошук першопричин.
Вивчення нових технологій або оновлень програмного забезпечення	Порівняння функцій, тестування, читання відповідних статей або кейсів, відвідування вебінарів.
Інтерпретація відгуків клієнтів або користувачів	Аналіз відгуків на предмет виявлення закономірностей, визначення пріоритетності проблем, пропонування рішень.
Моніторинг мережевого трафіку та журналів аудиту	Аналіз журналів, виявлення аномалій, кореляція подій між журналами.
Оцінка вразливостей та звітів	Інтерпретація результатів сканування, визначення пріоритетності ризиків, розробка стратегій мінімізації.

У межах презентаційної комунікації англійською мовою в ІТ сфері йдеться про процес, під час якого майбутні ІТ фахівці ефективно передають інформацію, ідеї або концепції з метою інформування, пояснення, переконання чи розповіді на різноманітні теми, використовуючи відповідні медіа ресурси та адаптуючи повідомлення до різних аудиторій – слухачів, читачів або глядачів, які можуть бути безпосередньо пов'язані або не пов'язані з ІТ галуззю (див. Таблиця 3).

Підготовка технічних презентацій для стейкхолдерів передбачає використання чітких візуальних матеріалів (слайди, діаграми), уникнення жаргону та адаптування контенту до технічного рівня аудиторії.

Пояснення складних понять нетехнічним користувачам передбачає залучення стратегій спрощення мови, використання аналогій, використання мультимедіа (відео, демонстрації).

Для ефективною демонстрації нового програмного забезпечення або інструментів важливо використовувати комплексні стратегії, зокрема, проводити покрокові інструкції, створювати відеозаписи з демонстраціями для повторного ознайомлення та забезпечувати інтерактивну підтримку користувачів для швидкого вирішення можливих питань.

Написання технічної документації та звітів передбачає застосування таких стратегій, як логічне структурування змісту, використання візуальних засобів та забезпечення чіткості й лаконічності.

Проведення тренінгів або семінарів потребує стратегій наведення прикладів, залучення учасників до виконання практичних завдань.

З метою представлення оновлень або пропозицій керівництву проекту доцільними є стратегії зосередження на ключових моментах, використання візуалізації даних, підкреслення переваг та рентабельності інвестицій.

Презентаційна комунікація під час співбесіди реалізується через ефективне демонстрування знань, навичок, умінь і досвіду за допомогою чітких, впевнених та добре структурованих відповідей у поєднанні з відповідною мовою тіла, зоровим контактом і правильним тоном голосу. Важливо також підкріплення своїх слів прикладами для демонстрації відповідності кваліфікації, а практика стислого й зрозумілого пояснення досягнень у контексті обов'язків посади сприяє створенню позитивного враження в роботодавця.

Таблиця 3

Види діяльності та стратегії реалізації презентаційної комунікації англійською мовою майбутніх ІТ фахівців

Види діяльності	Стратегії реалізації презентаційної комунікації англійською мовою
Підготовка технічних презентацій для стейкхолдерів	Використання чітких візуальних матеріалів (слайди, діаграми), уникнення жаргону та адаптування контенту до технічного рівня аудиторії.
Пояснення складних понять нетехнічним користувачам	Спрощення мови, використання аналогій, включення мультимедіа (відео, демонстрації).
Демонстрація нового програмного забезпечення або інструментів	Демонстрація нового програмного забезпечення, надання покрокової інструкції та відеозапису для користувачів.
Написання технічної документації та звітів	Логічне структурування змісту, використання візуальних засобів та забезпечення чіткості й лаконічності.
Проведення тренінгів або семінарів	Залучення учасників тренінгу або семінару до виконання практичних завдань, наведення прикладів.
Представлення оновлень або пропозицій керівництву проекту	Зосередження на ключових моментах, використання візуалізації даних, підкреслення переваг та рентабельності інвестицій.
Працевлаштування на роботу	Ефективне демонстрування знань, навичок, умінь і досвіду за допомогою чітких, впевнених та добре структурованих відповідей у поєднанні з відповідною мовою тіла, зоровим контактом і правильним тоном голосу. Підкріплення своїх слів прикладами, стисле й зрозуміле пояснення досягнень у контексті посадових обов'язків.

Розглянуті види діяльності та стратегії їх реалізації для майбутніх ІТ фахівців демонструють особливості інтерперсональної, інтерпретативної та презентаційної комунікації англійською мовою, кожна з яких є ключовою для вирішення складних професійних задач майбутніми ІТ фахівцями. Оволодіння уміннями в контексті згаданих видів комунікації, сприяє не лише вдосконаленню професійно орієнтованих англійських знань, навичок і вмінь, але й підвищенню рівня професійних компетентностей та зміцненню професійної впевненості й підвищенню ефективності роботи в глобальному ІТ секторі. При цьому варто зазначити, що в умовах реальної професійної діяльності ІТ фахівцям часто доводиться гнучко комбінувати інтерперсональну, інтерпретативну та презентаційну комунікації англійською мовою задля ефективного вирішення широкого кола професійних завдань.

Висновки. Таким чином, у цій статті здійснено аналіз досвіду науковців щодо формування професійно орієнтованої англійської комунікативної компетентності; з'ясовано сутність трьох способів комунікації, необхідних для навчання іншомовного говоріння, аудіювання, читання і письма майбутніх ІТ фахівців.

Розглянуто специфіку інтерперсональної, інтерпретативної та презентаційної комунікації англійською мовою крізь призму видів діяльності. Інтерперсональна комунікація реалізується у таких

видах діяльності майбутніх ІТ фахівців: проведення консультацій з клієнтом; співпраця над розробкою проєкту; надання технічної підтримки; обговорення обсягу проєкту з клієнтами; аналіз зворотного зв'язку та критики; участь у тренінгах; вирішення конфліктів, обговорення на конференціях, співбесідах під час прийому на роботу. Інтерпретативна комунікація майбутніх ІТ фахівців здійснюється через різноманітні види діяльності: читання технічної документації, статей; аналіз вихідного (або шкідливого) коду або алгоритмів чи поведінки; інтерпретування візуалізацій даних; перегляд навчальних курсів або вебінарів; перегляд звітів, зокрема звітів про помилки; вивчення нових технологій або оновлень програмного забезпечення; інтерпретація відгуків клієнтів або користувачів; моніторинг мережевого трафіку та журналів аудиту; оцінка вразливостей та звітів. Презентаційна комунікація проявляється у діяльності майбутніх ІТ спеціалістів через підготовку технічних презентацій для стейкхолдерів; пояснення складних понять нетехнічним користувачам; демонстрацію нового програмного забезпечення або інструментів; написання технічної документації та звітів; проведення тренінгів або семінарів; представлення оновлень або пропозицій керівництву проєкту; працевлаштування на роботу. Визначено відповідні стратегії для реалізації трьох зазначених способів комунікації.

Перспективним напрямом для подальших розвідок є реалізація диференційованого підходу в процесі розвитку цих видів професійно орієнтованої англомовної комунікації в майбутніх ІТ фахівців на заняттях з англійської мови.

Конфлікт інтересів. Автори підтверджують відсутність фінансових, особистих чи інших інтересів, що можуть розглядатися як потенційний конфлікт інтересів щодо публікації цієї статті.

Фінансування. Робота виконана за відсутності фінансової підтримки з боку будь-яких організацій.

Доступність даних. Це теоретичне дослідження не передбачає використання додаткових наборів даних.

Використання штучного інтелекту. Інструменти штучного інтелекту не використовувались при написанні цієї роботи.

Список використаних джерел

- Grim F. A story to tell ... How to integrate the three Modes of Communication through a story time program in French. *The Coastal Review*. 2020. Vol. 11(1). P. 1-22. <https://doi.org/10.20429/cr.2020.110103>
- Maiullo J. Considering Multimodal Materials and Modes of Communication for Authentic Communication in Online Classes. *English Teaching Forum*, 2022. Vol. 60(1). P. 2-14. <https://eric.ed.gov/?id=EJ1345229>
- The National Standards Collaborative Board. World-Readiness Standards for Learning Languages. 2015. 4th ed. Alexandria, VA: Author. <https://www.actfl.org/educator-resources/world-readiness-standards-for-learning-languages>
- Биконя О. П. Теоретико-методичні засади самостійної позааудиторної роботи з англійської мови студентів економічних спеціальностей: дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02. Київ, 2017. 531 с.
- Дмітренко Н. Є. Методична система автономного навчання професійно орієнтованого англомовного спілкування майбутніх учителів математики: дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02. Київ, 2021. 514 с.
- Задорожна І. П. Теоретико-методичні засади організації самостійної роботи майбутніх учителів з оволодіння англомовною комунікативною компетенцією: дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02. Київ, 2012. 770 с.
- Король Т. Г. Система контролю сформованості у майбутніх філологів перекладацької компетентності в галузі управління та адміністрування (англійська й українська мови): дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02. Київ, 2025. 620 с.
- Листопад Д. С. Аналіз особливостей формування позитивного комунікативного модусу магістрів-стоматологів протягом вивчення клінічних та гуманітарних дисциплін у медичних закладах вищої освіти. *Інноваційна педагогіка*. 2025. Vol. 81(2). P. 72-75. http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2025/81/part_2/81-2_2025.pdf
- Майєр Н. В. Теоретико-методичні засади формування методичної компетентності у майбутніх викладачів французької мови: дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02. Київ, 2016. 735 с.
- Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. Класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін. / за ред. К. Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2013. 590 с.
- Синекоп О. С. Теорія і практика диференційованого навчання професійно орієнтованого англомовного спілкування майбутніх фахівців з інформаційних технологій): дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02. Київ, 2022. 718 с.
- Черниш В. В. Теоретико-методичні засади формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої англомовної компетенції в говорінні: дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02. Київ, 2015. 622 с.

References

- Grim F. A story to tell ... How to integrate the three Modes of Communication through a story time program in French. *The Coastal Review*. 2020. Vol. 11(1). P. 1-22. <https://doi.org/10.20429/cr.2020.110103>
- Maiullo J. Considering Multimodal Materials and Modes of Communication for Authentic Communication in Online Classes. *English Teaching Forum*, 2022. Vol. 60(1). P. 2-14. <https://eric.ed.gov/?id=EJ1345229>

3. The National Standards Collaborative Board. World-Readiness Standards for Learning Languages. 2015. 4th ed. Alexandria, VA: Author. <https://www.actfl.org/educator-resources/world-readiness-standards-for-learning-languages>
4. Bykonja O. P. Teoretyko-metodychni zasady samostiinoi pozaaudytornoj roboty z anhliiskoi movy studentiv ekonomichnykh spetsialnostei: dys. ... d-ra ped. nauk : 13.00.02. Kyiv, 2017. 531 s.
5. Dmitrenko N. Ye. Methodychna systema avtonomnoho navchannia profesiino oriietovanoho anhlovnoho spilkuvannia maibutnikhuchyteliv matematyky: dys. ... d-ra ped. nauk : 13.00.02. Kyiv, 2021. 514 s.
6. Zadorozhna I. P. Teoretyko-metodychni zasady orhanizatsii samostiinoi roboty maibutnikh uchyteliv z ovolodinnia anhlovnoiu komunikatyvnoiu kompetentsiieiu: dys. ... d-ra ped. nauk : 13.00.02. Kyiv, 2012. 770 s.
7. Korol T. H. Systema kontroliu sformovanosti u maibutnikh filolohiv perekladatskoi kompetentnosti v haluzi upravlinnia ta administruvannia (anhliiska y ukrainska movy): dys. ... d-ra ped. nauk : 13.00.02. Kyiv, 2025. 620 s.
8. Lystopad D. S. Analiz osoblyvosti formuvannia pozytyvnoho komunikatyvnoho modusu mahistriv-stomatolohiv protiahom vyvchennia klinichnykh ta humanitarnykh dystsyplin u medychnykh zakladakh vyshchoi osvity. Innovatsiina pedahohika. 2025. Vol. 81(2). P. 72-75. <http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2025/81/part 2/81-2 2025.pdf>
9. Maiier N. V. Teoretyko-metodychni zasady formuvannia metodychnoi kompetentnosti u maibutnikh vykladachiv frantsuzkoi movy: dys. ... d-ra ped. nauk : 13.00.02. Kyiv, 2016. 735 s.
10. Metodyka navchannia inozemnykh mov i kultur: teoriia i praktyka: pidruchnyk dlia stud. Klasychnykh, pedahohichnykh i linhvistychnykh universytetiv / O. B. Bihych, N. F. Borysko, H. E. Boretska ta in. / za red. S. Yu. Nikolaievoi. K. : Lenvit, 2013. 590 s.
11. Syneko O. S. Teoriia i praktyka dyferentsiiovanoho navchannia profesiino oriietovanoho anhlovnoho spilkuvannia maibutnikh fakhivtsiv z informatsiinykh tekhnolohii): dys. ... d-ra ped. nauk : 13.00.02. Kyiv, 2022. 718 s.
12. Chernysh V. V. Teoretyko-metodychni zasady formuvannia u maibutnikh uchyteliv profesiino oriietovanoi anhlovnoi kompetentsii v hovorinni: dys. ... d-ra ped. nauk : 13.00.02. Kyiv, 2015. 622 s.

| Матеріал надійшов до редакції: 29.10.2025 р. | Прийнято до друку: 02.12.2025 р. | Опубліковано: 02.02.2026 р. |

